

**Освітня програма
підвищення кваліфікації педагогічних працівників
«Підготовка експертів до проведення інституційного аудиту в закладах загальної
середньої освіти»**

Пояснювальна записка

Освітню програму «Підготовка експертів до проведення інституційного аудиту в закладах загальної середньої освіти» (далі – Програма) розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», Постанови Кабінету міністрів України від 21.09.2019 №800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», наказу МОН України від 09.01.2019 р. №17 «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти», положення про Державну службу якості освіти України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 березня 2018 р. № 168, листа Державної служби якості освіти України від 28.05.2019 р. № 01/01-22/1333, наказу «Про затвердження інструментарію та методики оцінювання освітніх і управлінських процесів під час інституційного аудиту закладу загальної середньої освіти» від 09.01.2020 № 01-11/1, актуальних наукових розробок у галузі менеджменту освіти та на основі чинних нормативних документів.

Актуальність Програми зумовлена об'єктивними вимогами щодо розбудови системи забезпечення якості освіти в ЗЗСО.

Цільова аудиторія — керівні, науково-педагогічні, педагогічні працівники ЗЗСО.

Мета навчання за Програмою — підготувати експертів з питань проведення інституційного аудиту, розвинути професійні компетентності з питань оцінювання освітніх та управлінських процесів, аналізу якості педагогічної діяльності та формування освітнього середовища.

Основні завдання:

- сформувати, розвинути в слухачів уміння компетентного проведення інституційного аудиту та інтерпретації його результатів на основі сформованих практичних навичок з питань оцінювання якості освіти в закладах загальної середньої освіти та ефективної діяльності в якості регіональних тренерів;

- сприяти поглибленню знань слухачів щодо сутності понять «якість освіти»; «якість надання освітніх послуг», «якість освітньої діяльності закладів загальної середньої освіти» та інструментів їх оцінювання; зокрема: надати інформацію про вимоги та критерії оцінювання якості освітньої діяльності, управлінських процесів, якості педагогічної діяльності й системи оцінювання здобувачів освіти, навчити використовувати методику оцінювання освітніх і управлінських процесів ЗЗСО під час інституційного аудиту;

- розвинути навички цілісного бачення стану освітньої діяльності ЗЗСО, його оцінювання, використання результатів інституційного аудиту для підготовки висновку про якість освітньої діяльності ЗЗСО, внутрішню систему забезпечення якості освіти за результатами проведення інституційного аудиту, надання рекомендацій та визначення оптимальних шляхів покращення стану якості освіти у ЗЗСО;

- підготувати слухачів до участі у проведенні інституційного аудиту;

- сприяти особистісному та професійному розвитку слухачів на основі активізації їхнього професійного досвіду та соціальних запитів держави.

Результати навчання:

- володіння спеціальними знаннями та вміннями з питань проведення інституційного аудиту й інтерпретації його результатів;
- володіння методиками оцінювання педагогічної діяльності, управлінських процесів, якості освітнього середовища.
- уміння визначати проблемні питання під час розбудови та розвитку систем забезпечення якості освіти та визначати шляхи їх вирішення;
- здатність адаптуватися в інформаційному просторі, отримувати та використовувати інформацію щодо освітньої діяльності ЗЗСО.

Навчально-методичне забезпечення:

У відповідності зі структурно-логічною схемою опанування навчальним матеріалом передбачається використання інтерактивних методів навчальної взаємодії. Зокрема тренінгова діяльність, інтерактивні лекції, workshop та ін.

Для активізації навчальної діяльності використовують презентаційні матеріали; матеріали, що розміщені в мережі Інтернет; опитувальники, що створені в google-формах; активне обговорення навчальних завдань в групі viber та ін.

Опанування навчальним матеріалом передбачає використання методів вхідного, поточного та підсумкового контролю. Крім того, передбачається підсумкове оцінювання результативності проходження навчання шляхом фахового тестування.

Слухачі, які опанували програму навчання, отримують свідоцтво про навчання за зразком, визначеним Чернівецьким національним університетом імені Юрія Федьковича.

Забезпечення Програми

Організація навчального процесу за цією Програмою здійснюється Управлінням Державної служби якості освіти у Чернівецькій області за участю Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Заняття проводяться із слухачами, кількість яких у групі визначається Управлінням Державної служби якості освіти у Чернівецькій області відповідно до можливостей навчального процесу.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОГРАМИ

підвищення кваліфікації

«Підготовка експертів до проведення інституційного аудиту в закладів загальної середньої освіти»

(36 год.: очно 24 год. / дистанційно 6 год. / самостійно 6 год.)

Навчальні заняття	форма	години	Лектор
Вхідне (психологічне) тестування	тестування	0,5	
Модуль 1. Система забезпечення якості освіти в Україні (3 год.) <i>(очне навчання)</i>			
1.1. Освітній менеджмент: розвиток компетентності керівника в умовах реформи нової української школи	лекція з елементами дискусії	1	
1.2. Стратегічне планування освітніх і управлінських процесів ЗЗСО	семінар-тренінг з елементами	1	

	майстер-класу		
1.3.Державна політика щодо забезпечення якості освіти (нормативно-правове забезпечення)	проблемна лекція	1	
<p>Результати навчання слухачів:</p> <p><i>Знають:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • нормативно-правові та науково-організаційні засади державної політики щодо забезпечення якості надання освітніх послуг закладами освіти в контексті філософії освіти третього тисячоліття та європейських стандартів оцінки якості освіти; • функції та повноваження Державної служби якості освіти України та її територіальних органів; • змістові характеристики системи забезпечення якості освіти та її складових; • сучасні підходи щодо управління освітнім процесом закладу освіти; • сучасні освітні та управлінські технології. <p><i>Уміють:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • відтворити понятійно-категоріальний апарат та зміст щодо нормативно-правових та науково-організаційних засад державної політики щодо забезпечення якості надання освітніх послуг закладами освіти; • проаналізувати та узагальнити інформацію щодо запроваджених у закладі ЗСО освітніх та управлінських технологій; <p>Здобуті компетентності:</p> <p><i>Здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • застосовувати нормативно-правові засади державної політики щодо забезпечення якості надання освітніх послуг закладами освіти для проведення інституційного аудиту. 			
<p>Модуль 2. Інституційний аудит як комплексна зовнішня перевірка (3 год.) (очне навчання)</p>			
2.1.1. Етапи, технологічна карта проведення інституційного аудиту: здійснення нагляду (контролю)	просемінар	2	
2.1.2 Організація роботи експертної групи	фронтальний семінар	2	
2.1.3. Процедура, методика та інструментарій для проведення оцінювання освітніх і управлінських процесів ЗЗСО під час інституційного аудиту	майстер-клас	2	

Результати навчання слухачів:*Знають:*

- етапи проведення інституційного аудиту;
- законодавчу базу організації та проведення заходів державного нагляду (контролю);
- основні принципи державного нагляду (контролю);
- методика оцінювання освітніх і управлінських процесів ЗЗСО під час інституційного аудиту;

Уміють:

- провести процедуру інституційного аудиту, дотримуючись вимог/правил організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти;
- інструментарій для проведення інституційного аудиту;

Здобуті компетентності:*Здатність до:*

- реалізації політики та процедури забезпечення якості освіти загалом та якості власної діяльності зокрема;
- ефективного проведення процедури інституційного аудиту;
- діяти на основі етичних міркувань (мотивів), та висловлювати свої погляди, не зачіпаючи гідності і почуттів інших людей
- будувати відносини на основі довіри, прозорості, дотримання етичних норм.

Модуль 3. Вимоги до освітньої діяльності в умовах реформування системи освіти (6 год.)
(очне навчання)

3.1. Вимоги до освітнього середовища в умовах НУШ	семінар з елементами тренінгу	1	
3.2. Компетентнісний підхід в Новій українській школі. Змістові освітні лінії	семінар з елементами тренінгу	1	
3.3. Методика формування оцінювання	семінар з елементами тренінгу	2	
3.4. Методика проведення анкетування учасників освітнього процесу	практичне заняття	2	

Результати навчання слухачів:*Знають:*

- вимоги щодо оформлення, організації, доступності та розумного пристосування освітнього середовища Нової української школи;
- особливості компетентнісного навчання в умовах Нової української школи;
- типи оцінювання здобувачів освіти, зокрема методика формування оцінювання;
- методика здійснення анкетування учасників освітнього процесу.

Уміють:

- визначати освітнє середовище, організоване відповідно до чинних вимог;
- відрізнити технології компетентнісного навчання від традиційного;
- відрізнити прийоми формування оцінювання від традиційного;
- здійснювати опитування учасників освітнього процесу.

Здобуті компетентності:*Здатність до:*

- реалізації політики та процедури забезпечення якості освіти загалом та якості власної діяльності зокрема;
- ефективного проведення процедури інституційного аудиту.

Модуль 4. Інструментарій оцінювання освітньої діяльності закладів освіти (6 год.)
(самостійна робота)

4.1. Форма спостереження за освітнім середовищем	практичне заняття	0,5	
4.2. Форма спостереження за проведенням навчального заняття	практичне заняття	0,5	
4.3. Форма вивчення документації	практичне заняття	0,5	
4.4. Анкета для учня/учениці	практичне заняття	0,5	
4.5. Анкета для батьків	практичне заняття	0,5	
4.6. Анкета для педагогічних працівників	практичне заняття	0,5	
4.7. Перелік питань для інтерв'ю з керівником закладу освіти	практичне заняття	1	
4.8. Перелік запитань для інтерв'ю із заступником керівника закладу освіти	практичне заняття	1	
4.9. Перелік запитань для інтерв'ю із практичним психологом/соціальним педагогом	практичне заняття	0,5	
4.10. Перелік запитань для інтерв'ю з представником учнівського самоврядування	практичне заняття	0,5	

Результати навчання слухачів:

Знають:

- усі форми, які заповнюють експерти під час інституційного аудиту;

Уміють:

- збирати та узагальнювати інформацію щодо освітніх і управлінських процесів в закладі ЗСО та вносити її у форми інструментарію інституційного аудиту.

Здобуті компетентності:

Здатність до

- грамотного ведення документації, що складаються під час підготовки та проведення планових та позапланових заходів державного нагляду (контролю);

Модуль 5. Методика оцінювання освітніх і управлінських процесів та інструментарій для проведення інституційного аудиту ЗЗСО (6 год.)

(дистанційна форма)

5.1. Оцінювання освітнього середовища <i>(методи збору інформації та інструментарій, що використовується для оцінювання)</i>	практичне заняття	2	
5.2. Оцінювання діяльності педагогічних працівників <i>(методи збору інформації та інструментарій, що використовується для оцінювання)</i>	практичне заняття	2	
5.3. Оцінювання діяльності здобувачів освіти <i>(методи збору інформації та інструментарій, що використовується для оцінювання)</i>	практичне заняття	2	

5.4. Оцінювання управлінських процесів	практичне заняття	2	
<p>Результати навчання слухачів: <i>Знають:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> інструменти та процедури вивчення освітніх та управлінських процесів в закладі ЗСО; <p><i>Уміють:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> провести процедуру інституційного аудиту, дотримуючись вимог/правил організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти; здійснювати системний аналіз документації закладу для подальшого ухвалення управлінських рішень; організувати проведення опитування для визначення ставлення учасників освітнього процесу до певних питань діяльності закладу освіти; проводити спостереження щодо стану освітнього середовища, проведення навчальних занять, навчальної діяльності учнів та професійної діяльності педагогічного колективу закладу освіти; оформити відповідну документацію для проведення інституційного аудиту (наказ, повідомлення, направлення) <p>Здобуті компетентності: <i>Здатність до</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ефективного проведення процедури інституційного аудиту. 			
<p>Модуль 6. Документи, що складаються за результатами інституційного аудиту (6 год.) <i>(очне навчання)</i></p>			
<ul style="list-style-type: none"> аналітична довідка; звіт про проведення інституційного аудиту; висновок про якість освітньої діяльності закладу освіти; рекомендації щодо вдосконалення діяльності закладу освіти; акт перевірки. 	Семінар-практикум	6	
<p>Результати навчання слухачів: <i>Знають:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> документи, які складають за результатами інституційного аудиту; <p><i>Уміють:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> грамотно складати документи за результатами інституційного аудиту. <p>Здобуті компетентності: <i>Здатність до</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ефективного проведення процедури інституційного аудиту. 			
Вихідне фахове тестування	тестування	0,5	
Всього		36 год.	

ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ
підвищення кваліфікації педагогічних працівників

«Підготовка експертів до проведення інституційного аудиту в закладах загальної середньої освіти»		
A	Мета	
	підготувати експертів інституційного аудиту.	
B	Характеристика Програми	
1	Функціональна спрямованість	Розвиток професійної компетентності експертів щодо якісного проведення процедури інституційного аудиту в закладах освіти
2	Фокус	На особливостях проведення інституційного аудиту закладів освіти незалежно від їх підпорядкування та форми власності
3	Орієнтація	Поглиблення знань та розвиток складових професійної компетентності експертів інституційного аудиту в закладах освіти
4	Особливості	Експерти отримують інформацію про нормативно-правове забезпечення проведення інституційного аудиту. Отримані знання і навички будуть корисними на практиці під час проведення інституційного аудиту в закладах освіти. Навчання проходить очно та дистанційно. Форми навчання: для очного навчання передбачається використання інтерактивних методів навчальної взаємодії. Зокрема, тренінгова діяльність, інтерактивні лекції, workshop та ін.; для дистанційного навчання: відеолекція, самостійна робота, online-тести. Програма складається з 6 модулів Підсумкове оцінювання результативності проходження навчання здійснюється шляхом представлення заповнених форм інструментів інституційного аудиту.
5	Цільова група	Педагогічні працівники ЗЗСО
C	Професійні вимоги (компетенції)	
1	Професійні вимоги (компетенції)	Визначає посадова інструкція
D	Стиль та методика навчання	
1	Підходи до викладання та навчання	У відповідності зі структурно-логічною схемою опанування навчальним матеріалом передбачається використання інтерактивних методів навчальної взаємодії. Для активізації навчальної діяльності використовують презентаційні матеріали, матеріали, що розміщені в мережі Інтернет, опитувальники в google-формах, активне обговорення навчальних завдань в групі viber та ін.
2	Система оцінювання	Опанування навчальним матеріалом передбачає використання методів поточного та підсумкового контролю. Зокрема, оцінювання активності участі на заняттях, обговорення навчальних завдань Методи оцінювання, якими визначається рівень засвоєння знань за темою застосовуються такі: поточне оцінювання здійснюється шляхом виконання завдань; підсумкове оцінювання здійснюється на підставі результатів фахового тестування.
E	Інтегральна компетентність: <i>Слухач набув компетентності експерта з питань проведення інституційного аудиту в закладах загальної середньої освіти</i>	

	Вміти розв'язувати складні завдання і проблеми у забезпеченні якості надання освітніх послуг закладом освіти, що передбачає проведення процедури інституційного аудиту і використання його інструментарію. Сформованість професійної культури освітнього експерта.	
	Професійні компетентності ; соціально-комунікативна компетентність; інноваційна, громадянська та соціально-партнерська компетентності; управлінська та педагогічна компетентності; професійна компетентність аудитора; професійна компетентність аудитора, володіння PR-технологіями; професійно-педагогічна компетентність; соціально-психологічна компетентність освітнього експерта; професійно-культурна компетентність освітнього експерта.	
	Загальнопрофесійні	
1	Знання основних нормативно-правових актів у галузі освіти, основ педагогіки, психології, соціальної педагогіки, менеджменту	
2	Здатність до адаптації та ефективної діяльності в новій ситуації. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), виявляти, ставити та вирішувати проблеми	
3	Здатність встановлювати контакт з суб'єктами та об'єктами інституційного аудиту	
4	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях, до розуміння предметної області професійної діяльності	
5	Здатність організації та проведення досліджень на відповідному рівні, до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел та проведення оцінки ситуації	
6	Навички міжособистісної взаємодії, цінування та повага різноманітності й мультикультурності	
	Спеціально-професійні	
7	Володіння інструментами інституційного аудиту, IT-технологіями для його проведення та інтерпретації результатів. Навички управління інформацією.	
8	Здатність проектувати і реалізувати зміст освіти, зміст навчання, індивідуальні освітні траєкторії за рівнями Національної рамки кваліфікацій.	
	Загальнонаукові	
9	Знання теоретичних основ та сучасних досягнень освітнього менеджменту, педагогіки, психології, соціальних наук	
	Інструментальні	
10	Використання IT-технологій, ресурсів Інтернет в професійній діяльності	
11	Здатність будувати ефективну комунікативну взаємодію із суб'єктами освітнього процесу.	
12	Уміння аналізувати ситуацію та ухвалювати оптимальні рішення	
	Соціально-особистісні	
13	Володіння лідерськими якостями	
17	Володіння загальнолюдською культурою та відповідати етичним вимогам до педагогічних працівників	
Програмні складові професійної компетентності		
1	Загальні	Застосовувати знання в практичних ситуаціях
		Вчитися і бути сучасно навченим
		Шукати, обробляти й аналізувати інформацію з різних джерел
		Використовувати IT-технології
		Сприймати нове
		Генерувати нові ідеї
		Адаптуватися та діяти в новій ситуації
		Виявляти та вирішувати проблеми
		Розробляти та управляти проектами

		Працювати у команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети
		Сприймати думки інших людей
		Конструктивно висловлювати свої думки
		Працювати автономно
		Проявляти ініціативу
		Приймати обґрунтовані рішення
		Діяти соціально відповідально
		Оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт
2	Фахові	Спілкуватися, слухати, проявляти емпатію
		Оцінювати власні знання
		Бути відкритим і сприйнятливим до нового
		Аналізувати власні помилки
		Спостерігати та аналізувати
		Бути здатним до мережевої взаємодії
		Викладати та аргументувати свою позицію
		Планувати, проєктувати та досліджувати у сфері освіти
		Створювати сприятливі умови для роботи в команді
		Ставитися з повагою до інших членів колективу
		Заохочувати та координувати діяльність членів експертної групи
Програмні результати навчання		
1	Знання	Вимог чинного законодавства з питань інституційного аудиту. Сутності термінів інституційного аудиту та їх значення під час його проведення. Процедуру та документацію інституційного аудиту.
2	Уміння	Використовувати професійну термінологію. Брати участь у процедурі інституційного аудиту в закладах освіти. Використовувати інструменти інституційного аудиту. Застосовувати знання в практичних ситуаціях. Правильно оформляти документи інституційного аудиту. Досягати результатів засобами продуктивної комунікаційної взаємодії (відповідних знань, вербальних і невербальних умінь і навичок залежно від комунікативно-діяльнісних ситуацій). Вислуховувати, відстоювати власну позицію, використовуючи різні прийоми розміркувань та аргументації. Презентувати інформацію в документальній та електронній формах. Розробляти рекомендації на основі результатів інституційного аудиту
3	Навички	Здатність розвивати свій загальнокультурний та професійний рівень.
4	Ставлення	Демонстрування толерантної поведінки. Терпимість та повага до думки та ставлень інших. Вміння коригувати свою поведінку у процесі комунікації. Здатність аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, ухвалювати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів.
5	Обсяг годин/кредитів ЄКТС, який необхідний для реалізації Програми	
	Загальна тривалість Курсу 30 академічних годин (у тому числі очно 18 год. / дистанційно 6 год. / самостійно 6 год.), що відповідає 1 кредиту ЄКТС	

